

WESSENAUER VESZNA

Roma kisebbség perspektívái napjaink Európájában, avagy mi történt a hagyományos kisebbségvédelemmel?

(KONZULENS: DR. SZALAI ANIKÓ)

Vizsgálat témája: A kisebbségvédelem, mint olyan, már az 1660-as évekre visszanyúl, bár akkor még csak vallási alapon történő kisebbségvédelemről beszélhetünk. A hagyományos értelemben vett kisebbségvédelem mai napig működőképes és rengeteg, államokon belüli kisebbségi csoport számára nyújt segítséget, ad jogokat és tartja fenn őket, leginkább kulturális téren.

Európa kisebbségei igen különbözöek, gyakorlatilag mind másként, más történelmi és etnikai háttérrel keletkeztek. Kialakulásuk során szükségessé vált egyértelműen a védelmezésük és ennek kapcsán alakult ki a mai kisebbségvédelmi rendszer, amely sok regionális szabályozásból áll, azonban komplex európai kisebbségvédelemről eddig nem beszélhettünk.

Mikor a kisebbségvédelem szóba kerül, többnyire alapjogvédelmi aspektusokról beszélhetünk, ezen belül is I. generációs emberi jogokról. Munkám során arra próbálok választ adni, hogy az uniós politikák és a kisebbségvédelem összefonódásának eredményeként mivé lett a hagyományos értelemben vett kisebbségvédelem. Már nem csak alapjogi, hanem gazdasági, szociális és versenyképességi vetületekről beszélhetünk. Mindezek legmegfelelőbb szemléltető példája a magyar Unió elnökség ideje alatt megszületett és azóta továbbfejlődött Nemzeti Roma Integrációs Stratégiák halmaza.

Vizsgált csoport: Így válik dolgozatomban egyik fő, vizsgált csoportjává az európai romaság, amelynek kapcsán szeretném bemutatni, hogy mennyire újszerű ez a fajta kisebbségi problémakezelés.

Vizsgálat kérdései és tézise: Általánosságban beszélve az európai kisebbségekről, rengeteg kulturális, nyelvi, vallási, képviseleti jog biztosítva van számukra, és ha csak nincsenek autonóm törekvései az adott csoportnak, akkor az államnak több dolga, úgymond nem akad, minthogy jogaikat tiszteletben tartsa és biztosítsa az adott kisebbségnek. Az integrálás, furcsamód, azzal valósul meg, hogy tulajdonképpen különálló elemek (nyelv, kultúra stb.) fennmaradását biztosítják.

Annyi bizonyos, hogy a romaság esetében a társadalmi kirekesztettség olyan mértékéről beszélhetünk már, amely esetében az alapjogvédelem már nem elégséges és politikai szintérré kell terelni a megoldáskeresést. A romaság olyan mélyszegénységben él és iskoláztatás terén oly mértékben le van maradva, hogy ez már az országok és így az integráció gazdasági-szociális és versenyképességi területeire is kihat.

Dolgozatomban szeretném bebizonyítani, hogy a Nemzeti Roma Integrációs Stratégiák a kisebbségvédelem olyan területeit érintik, amelyek már európai szinten kezelendők és a jogi védelmen felül már más integrációs feladatokat is ellátnak a végrehajtás során, tehát már nem csupán kisebbségvédelemről, hanem kisebbségi politikáról beszélhetünk uniós szinten.